

Od Redakcji

Europejskie i światowe dziedzictwo kulturowe stanowią ewangeliczne przypowieści, zawierające liczne odniesienia do ludzkiej codzienności, które pomimo upływu dwóch tysiącleci nadal inspirują wielu. Do najkrótszych należy przypowieść o pewnym *ojcu rodziny*, „który ze swego skarbcza wydobywa rzeczy nowe i stare” (Mt 13,52). Z perspektywy owej nowości i starości, wspólnie wydających owoce, można spoglądać na inicjatywę, której historia obejmuje ponad dwie dekady, a z którą związane jest środowisko uczonych z Instytutu Politologii Uniwersytetu Gdańskiego oraz osoby z innych ośrodków naukowych w Polsce i świecie. To będący intelektualną kontynuacją „Zeszytów Naukowych. Cywilizacje w Czasie i Przestrzeni” rocznik „Cywilizacja i Polityka”, od lat służący jako platforma wymiany pomiędzy „nowym” i „starym” światem nauki, jako miejsce spotkania młodszej świeżości i odkrywczości z wieloletnim doświadczeniem i roztropnością. Niniejszy numer otwiera trzecie dziesięciolecie dziejów „Cywilizacji i Polityki”. To okazja, aby z wdzięcznością spojrzeć na minione lata, szczególnie na tych, którzy byli zaangażowani w tworzenie czasopisma. Imiennie należy przywołać redaktorów naczelnych. Inicjatorem czasopisma (we współpracy z toruńskim Wydawnictwem Adam Marszałek) był prof. Andrzej Chodubski, redaktor naczelny do śmierci w 2017 r. Zastąpił go na tym stanowisku prof. Tadeusz Dmochowski, również pełniący tę funkcję do śmierci w 2022 r. Kolejnym redaktorem był przez rok prof. Maciej Szczurowski. Jego zaangażowanie w prowadzenie rocznika miało o tyle ważne znaczenie, o ile będzie się pamiętało o fakcie nagłej i niespodzianej śmierci poprzednika. Za to wyraża się prof. Szczurowskiemu szczególną wdzięczność – stąd niniejszy numer „Cywilizacji i Polityki” dedykowany jest Jego osobie.

W przedkładanym Czytelnikom wydaniu rocznika opublikowano w pierwszej części artykuły autorów z różnych ośrodków naukowych w Polsce, którzy reprezentują młodsze i starsze pokolenie badaczy. Uporządkowano je tematycznie. Najpierw podejmuje się aktualną w Polsce i innych państwach Europy kwestię

migrantów i uchodźców, następnie szeroko rozumiane sprawy bezpieczeństwa państwowego w militarnym, politycznym, gospodarczym, a także obywatelskim wymiarze, na koniec pojawia się problematyka historyzoficzna i związana z badaniami literackimi. W drugiej części „Cywilizacji i Polityki” znajdują się cztery recenzje opracowań książkowych oraz trzy sprawozdania – dwa z konferencji naukowych i jedno z wyjazdu studyjnego do Brukseli.

Dr Damian Cichy, od wielu lat związany z Ośrodkiem Migranta Fu Shenfu w Warszawie, opublikował artykuł pt. *Panika migracyjna i godność migrantów*. Lic. Tomasz Olczyk, odbywający studia magisterskie w Instytucie Politologii Uniwersytetu Gdańskiego, prezentuje kwestię *Pomoc humanitarna bez granic. Polska pomoc wojskowa dla głodującej Etiopii 1985–1987*. Aktualnym zagadnieniem jest sytuacja kobiety na świecie – jemu w kontekście australijskim poświęcone zostało opracowanie pt. *Działania Muslim Women Australia w odniesieniu do imigrantów*, które napisała mgr Żaklina Dworska, studentka szkoły doktorskiej w dyscyplinie nauk o polityce i administracji Uniwersytetu Zielonogórskiego. Lic. Jakub Zajdel, student w Kolegium Międzydziedzinowych Indywidualnych Studiów Humanistycznych i Społecznych Uniwersytetu Warszawskiego, opublikował artykuł pt. *Liberalizacja islamu: studium przypadków Europy Zachodniej*. Płk mgr Konrad Korpowski, oficer w Sztapie Generalnym Wojska Polskiego, zaprezentował artykuł pt. *Działania i siły operacji specjalnych – zmiana w kierunku podejścia holistycznego*. Sprawa wojny i pokoju na Bliskim Wschodzie podjęta została przez dr. Macieja Huczkę, adiunkta w Centrum Nauki Języków Obcych przy Szkole Głównej Handlowej w Warszawie, w anglojęzycznym opracowaniu, którego tytuł w języku polskim brzmi: *Porozumienia Abrahamowe i ich dziedzictwo. Nowe podejście do rozwiązania konfliktu na Bliskim Wschodzie – od Trumpa do Bidena*. Lic. Zofia Zych, odbywająca studia magisterskie w Instytucie Politologii Uniwersytetu Gdańskiego, opublikowała artykuł pt. *Polityka i gospodarka morska w kontekście działalności Chińsko-Polskiego Towarzystwa Okrętowego*. Kwestii kształtowania postaw obywatelskich poświęcony został artykuł dr Pauliny Depczyńskiej, adiunkt na Wydziale Humanistyczno-Administracyjnym Akademii Piotrkowskiej, zatytułowany: *Model edukacji obywatelskiej w Republice Austrii*. Ważne znaczenie w życiu społecznym i politycznym ma indywidualna i zbiorowa identyfikacja. Motyw ten odbija się w artykule napisanym w języku angielskim przez dr. Alfreda Skorupkę, adiunkta na Wydziale Inżynierii Materiałowej Politechniki Śląskiej, który zatytułowano: *Co jest tożsamością zachodniej cywilizacji?* Dwa ostatnie artykuły napisane zostały z perspektywy teorii mimetycznej wypracowanej przez René Girarda (1923–2015), francusko-amerykańskiego litera-

turoznawcę i antropologa. Ich autorem jest dr Tomasz Szturo, pracownik Instytutu Pamięci Narodowej. Zatytułowano je następująco: *Psychospołeczne mechanizmy w obliczu sytuacji granicznej na podstawie Dziennika roku zarazy Daniela Defoe oraz Analiza literackich przypadków egzaltacji religijnej jako przykład mimetyzmu według René Girarda*.

Redakcja wyraża nadzieję, że kolejny numer „Cywilizacji i Polityki” zostanie dobrze przyjęty przez Czytelników, kierując do Nich jednocześnie zaproszenie do współpracy.

Adam Romejko